

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/8291

Sayı : B.22.0.ÖKM.0.01.00.00-610.00.00/ 3318
Konu : Yazılı Soru Önergesi 7/8291

İVEDİ

18 Haziran 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 18 Haziran 2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-72393 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK'ın 7/8291 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :
1- Soru Önergesine İlişkin Cevaplar
(3 sayfa)

Kütahya Milletvekili Sayın Alim Işık Tarafından Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet Yılmaz'a Tevcih Edilen 7/8291 Esas No. lu Soru Önergesine Cevap:

Soru 1: İllerin teşvik bölgelerine dağıtımında esas alındığı belirtilen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksinin (SEGE) değerlerinin hesaplanmasında hangi değişkenler kullanılmıştır?

Cevap 1: Yeni teşvik sistemi kademelenmesi, en son 2003 yılında hazırlanan Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksinin (SEGE) güncellenmesi çalışmasına (SEGE-2011) dayanılarak hazırlanmıştır. Bu çalışmada 2009-2010 verilerine dayanan 61 değişkenli yeni bir SEGE hazırlanmıştır. Değişkenler istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, demografik, eğitim, sağlık, erişebilirlik, yaşam kalitesi ile mali göstergelerin oluşturduğu 8 gruptan meydana gelmektedir. Bu değişkenler SEGE 2011 çalışması yayımlandığında kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Soru 2: Kullanılan bu değişkenlere göre hesaplanan SEGE değerlerinin illere göre değişimi nasıldır?

Cevap 2: SEGE-2003 çalışması göstergelerinden 25 tanesi yeni çalışmada yer almasına rağmen, SEGE-2003 ile SEGE-2011 çalışmaları farklı değişken setlerinin kullanılması nedeniyle karşılaştırılabilir nitelikte değildir. 2003 yılı çalışmasında var olan göstergelerden (kişi başı telefon kontör değeri, kırsal nüfus başına tarımsal kredi miktarı, il bazında GSYH vb.) bir kısmı; önemini yitirmesi, üretilmemesi veya ikame değişken kullanılması gibi nedenlerle yeni çalışmanın değişken listesinden çıkarılmıştır. Son dönemde giderek önemi artan alanlara yönelik yeni değişkenler (hane başına ADSL abone sayısı, internet bankacılığı, marka ve patent oranları vs.) 2011 yılı çalışmasına dahil edilmiştir. Veri üretimi ve temini halinde, SEGE çalışmaları yıllık veya iki yılda bir yenilenebilecek, bu durumda birbiriyle kıyaslanabilir çalışmaların üretilmesi mümkün hale gelecektir.

Soru 3: Yeni teşvik sisteminde ülkemizdeki 81 ilin 6 teşvik bölgesine dağıtımında SEGE değerleri dışında başka hangi bilimsel ölçütler veya değişkenler kullanılmıştır?

Cevap 3: Yeni teşvik sisteminin belirlenmesinde SEGE değerleri dışında başka herhangi bir değişken ya da yöntem kullanılmamıştır.

Soru 4: Kullanılan endeks değerleri veya değişkenler hangi yıl veya yıllara aittir?

Cevap 4: Kullanılan 61 değişkenin çoğunluğu çalışmanın başladığı dönem itibarıyla en güncel veriler olan 2009-2010 yıllarına aittir.

Soru 5: İllerin teşvik bölgelerine dağıtımında haksızlıklar yapıldığı ve bazı illerde siyasi tercihlerin kullanıldığı iddiaları doğru mudur?

Cevap 5: SEGE-2011 çalışması ile illerin dağılımında herhangi bir haksızlık ya da siyasi tercih kullanma gibi bir durum söz konusu değildir. Zira, SEGE-2011 çalışması çerçevesinde yapılan il sıralamaları ve illerin gruplanması, önceki SEGE çalışmalarında (1996, 2003 ve 2004) olduğu gibi Temel Bileşenler Analizi yönetimi kullanılarak elde edilmiştir. Uluslararası

pek çok sıralama ve endeksleme çalışmasında kullanılan bu yöntem, bilimsel tabanı güçlü, test edilmiş ve objektif bir yapıya sahiptir. Endeks değerlerinin değiştirilmesi ve/veya buna bağlı il sıralamalarının değişmesi söz konusu değildir. İstatistik yazılımlarıyla hesaplanan sonuçlara herhangi bir dışsal müdahalenin olması mümkün değildir.

Soru 6: Bazı illerin gelişmişlik düzeyleri daha yüksek olduğu halde daha fazla teşvik verilmesi öngörülen bölgelerde yer almalarının gerekçeleri nelerdir?

Cevap 6: Yukarıda da belirtildiği üzere SEGE çeşitli gösterge gruplarından oluşmaktadır. Bazı illerin belirli yönlerden gelişmişlikleri yüksek olmasına rağmen, örneğin nüfusunun fazla oluşu ve/veya sosyal yönden daha gerilerde yer alması o ile ait endeks değerini ve o ilin sırasını aşağı çekebilmektedir.

Soru 7: Kütahya ili 4. Bölgede yer alırken 5. Bölgede yer alan bazı illerin gelişmişlik düzeylerinin daha iyi olduğu halde hangi gerekçelerle 5. Bölgede yer almışlardır?

Cevap 7: 6.soruya verilen cevaplar burada da geçerlidir.

Soru 8: İllerin bölgelere göre dağıtımının daha objektif ölçütlere göre yeniden yapılması konusunda bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var mıdır? Varsa çalışma ne aşamada? Yoksa böyle bir düzenleme yapılabilir mi?

Cevap 8: Bölgeler, iller ve ilçelerle ilgili Bakanlığımız tarafından yapılan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar olgunlaştığı zaman kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Soru 9: Kütahya ili mevcut teşvik sisteminde 4 bölgeden 3. Bölgede yer alırken yeni teşvik sisteminde 6 bölgeden 4. Bölgeye geriletilmesinin sebepleri nelerdir?

Cevap 9: Kütahya ilinde işsizlik oranının (yüzde 6,5) ülke ortalamasının oldukça altında olduğu (11,9) görülmektedir. Ayrıca imalat sanayi istihdamının toplam istihdam içerisindeki oranı ile çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı da ülke ortalamasının üzerinde değere sahiptir. Ayrıca mesleki ve teknik liseler okullaşma oranında da diğer illere göre oldukça avantajlı durumdadır. Sağlık göstergelerinden yüz bin kişi başı hastane yatak sayısında (285,4) ülke ortalamasının (249,65) ve birçok ilin üzerindedir. Yaşam kalitesi göstergelerinden kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusunun oranında ve yüz bin kişi başına otomobil sayısında da Türkiye ortalaması ve diğer şehirlere göre epeyce yüksek değerlere sahiptir.

Soru 10: Kütahya ilinin 5. Teşvik bölgesine kaydırılması sağlanabilir mi?

Cevap 10: Veri üretimi ve temininin sağlanması durumunda, SEGE çalışmaları yıllık veya iki yılda bir yenilenebilecektir. Yeni veriler ışığında Kütahya hangi gelişmişlik kademesinde bulunursa o kademeye sağlanan desteklerden faydalanabilecektir. Bunun dışında, öznel ve bilimsel dayanaktan yoksun biçimde il sıralaması yapılması ve kademelenmelerin belirlenmesi amacıyla bir çalışmanın yapılması mümkün değildir.

Gelişmişlik sıralamasında Kütahya Düzey-2 bölgesindeki Uşak ve Manisa illerine göre daha avantajlı durumda iken Afyonkarahisar ili ile aynı teşvik bölgesinde yer almaktadır.

Soru 11: İllerin teşvik bölgelerine göre yeniden dağıtılarak komşu iller arasındaki bölge farklarının en fazla 2 derece olacak şekilde azaltılması sağlanabilir mi?

Cevap 11: Yeni Teşvik Sistemi çalışması Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda Bakanlığımızın da içinde bulunduğu tüm ilgili bakanlıklar ile kurum ve kuruluşların uzun ve ortak çalışması sonucu ortaya çıkmıştır. Sistemin güncellenmesine ilişkin yürütülecek çalışmalarda bu husus değerlendirilecektir.

Soru 12: Bu konuda Bakanlığınız görüşü nasıldır?

Cevap 12: Bakanlığımızın bu aşamada münferiden bir çalışma yapması söz konusu değildir. Ancak, sistemin güncellenmesine ilişkin yürütülecek çalışmalarda bu husus değerlendirilecektir.